

инцестни връзки между деца и родители и между брат и сестра (*Stoyanovitch 1974:125*). За съжаление подобен анализ откроява нуклеарното семейство като ясна родова група, но отново не поставя предел на циганското братовчедство.

В това отношение много добра е монографията на Илона Томова, която успява да отграничи субгрупови и регионални диференциации в признаването на роднинството при различните ромски общности. Сключването на брак между трети братовчеди е допустимо при хорахане рома (Варненско, Горнооряховско, Гоцеделчевско, Добричко, Дупнишко, Ловешко, Разградско, Русенско, Силистренско, Старозагорско и Шуменско); при даскане рома (Благоевградско, Видинско, Врачанско, Котленско, Монтанско и Шуменско); както и сред някои групи на влашките цигани (Софийско и Горнооряховско). В групите на калдерашите, както и в някои групи хорахане рома, калайджии и катунари родството е патрилинеарно. По тази причина може да се срещнат фактически бракове между втори и дори между първи братовчеди по майчина линия (*Томова 1995: 43*). Въпреки това, при предходно теренно изследване в гр. Чирпан бе регистрирана нагласата: “Има един род в махалата, които се женат братови деца. Но иначе дори трети братовчеди не се женат – знае ли се, че са род – не може” (*ж,39*). Всъщност, от социалната практика на гражданските бракове, ромите са запознати с изискванията на семейния кодекс в България, който забранява браковете между роднини по права линия¹⁵ и по съребрена линия до IV степен¹⁶. В резултат от етнографски регистрираната негативна социална нагласа между отделните ромски субгрупи (*Марушиакова 1993:7*), като пристъпващи границата на роднинството при брачния обмен обикновено са изтъквани “другите” роми, което може да се усети в думите на ерлия от Петрич: “Те [калдерашите] се женат братови деца, доколкото в циганското население това е абсолютно забранено. Забранено е кръвосмешението и във много държави. Например в Германия кръвосмешението се наказва със смъртна присъда. Сред циганското население това е кошунство! Моралът сред циганското население е изключително висок!” (*и,41*). И в трите населени места, изследвани в рамките на този проект – Ягодово, Куклен и Йоаким Груево – сочената възможна близост беше между втори братовчеди, но екипът ни събра данни за редица прецеденти и инцестни взаимоотношения от по-близка степен. Практически фактът на отговаряне според социалната желателност при подхода през призмата на забраната за брак, компрометира достоверността на данните, но

¹⁵ Родство по права линия е връзката между две лица, от които едното пряко или непряко произхожда от другото – дядо, баща, син, внук

¹⁶ Родство по съребрена линия е връзката между две лица, които имат общ родоначалник, без едното да произхожда от другото – брат и сестра, чичо, вуйчо, племенник братовчед. Връзката между двама братя е от II степен, между чичо и племенник – III степен, а между първи братовчеди – IV степен.